

Spis treści

Przedmowa	5
Część pierwsza. W KRĘGU KULTURY HAUSAŃSKIEJ	
I. Miejsce ludu Hausa wśród mieszkańców Czarnej Afryki	11
1. Kraj i etnogeneza ludu Hausa	11
2. Język hausa	18
II. Zarys historii ludu Hausa	29
1. Powstanie i rozwój miast-państw hausańskich	29
Kano	30
Katsina	35
Zaria i Gobir	37
2. Podbój fulański i zjednoczenie ziem Hausa	38
3. Od epoki kolonialnej do niepodległości	45
III. Stratyfikacja społeczna	48
1. Podziały terytorialne i komponenty kulturowo-etniczne	48
2. Przekrój społeczny	55
3. Instytucja niewolnictwa	58
IV. Tradycyjne zajęcia ludności	63
1. Podział pracy	63
2. Rolnictwo i formy własności ziemskiej	65
3. Rzemiosło i sztuka dekoracyjna	70
4. Handel i diaspora hausańska	77
V. Tradycyjne życie duchowe Hausańczyków	82
1. Wierzenia tradycyjne	82
2. Przeżytki wierzeń tradycyjnych – kult bori	87
VI. Problemy hausańskiej rodziny	93
1. Kształt rodziny hausańskiej i domostwa	93
2. Małżeństwo i życie w poligynicznej rodzinie	96
3. Ewolucja rodziny hausańskiej	103
VII. Ideał wzorowego człowieka w społeczności Hausa	106
VIII. Miejsce bajki w kulturze i literaturze hausańskiej	113

Część druga. BAJKOWY AUTOPORTRET LUDU HAUSA**Hausańscy i ich sąsiedzi**

Hausańczyk i Tuareg	121
Chytrus z Kano i cwaniak z Katsiny	125
Bamagudże i rzeźnicy	129
Maniery Fulanki	132
Wierna niewolnica	132
O władcy i Bamagudże	133

W świecie ludzi i zwierząt

Niewdzięczny ślepiec	137
Dobrze mieć zawsze świadka	139
Ślepiec i tkacz	142
Podróżny i skąpiec	143
Myśliwy i jego przyjaciel	146
Kupiec i chłopak	147
O panu i jego leniwym niewolniku	148
Uczony, hiena i pajak Gizo	149
Krokodyl i myśliwy	152
Werdykt szakala	155
Muł i osioł	155
Osioł i hiena	157
Kto pod kim dołki kopie	159
O jaszczurce i żółwiu	161
O wielbłądzie, kozie i szakalu	162
O zając i perlicze	164
Żółw i sęp	165
Psotne małpy	166
Golębica i tkaczka	166
Miej się na baczności przed człowiekiem	172
Sprytny nietoperz	174
O władcy zwierząt i jego sługach	175
Zemsta lwa	178
Zalotnicy wdowy	179
Dziecko i lwiątko	183

Szelmostwa pajaka Gizo

Pajak Gizo i chytre koźle	187
Pajak Gizo uczniem malama	192

Żonkoś Gizo	195
Gizo – mistrz sprytu i przebiegłości	199

Człowieczy los

Osobliwa przygoda	208
Kupiec i Śmierć	211
Trędowaty i sługa	214
Dwaj biedacy	216
Co jest gwarancją powodzenia?	217
Dobra rada ojca	220
Kobieta i malam	223
Zawstydzony malam	224
W poszukiwaniu zagubionej wielbłądźcy	226
Kradzione nie tuczy	228
Rozumu nauczyć nie można	229
Człowiek dobry i człowiek zły	231

Jak to w rodzinie hausańskiej

Nowe żony króla	233
O władcy i jego żonie	236
O królu i wiernej żonie jego niewolnika	238
O człowieku i jego czterech żonach	241
Pobożny i jego żona	242
O rolniku i jego trzech żonach	244
Myśliwy, wojownik i niewierna żona	245
Magiczna łyżka i niewierna żona	246
O mężu, rozwiązłej żonie i jej kochanku	248
Proces o cudzołóstwo	250
Zazdrosna żona	252
O zazdrosnej kobiecie	254
Kobiety lubią kłamstwa	255
Ponętna niewiasta	258
Nierozważna kobieta	261
Chciwy ojciec i jego córka	262
Dwaj sąsiedzi	263
Przygoda Auty	265
Hausański Kopciuszek	270

O duchach i czarach

Nieublagany wierzyciel	278
----------------------------------	-----

Nierozważny książę	280
Poskromienie wiedźmy	283
Zły duch Dodo i skąpiec	286
Zdemaskowane wiedźmy	288
Gazela pod postacią kobiety	290
Nędzarz i golębica	293
Dwie siostry	296
Mąż nad Mężami i Leśny Olbrzym	303
Glosariusz terminów hausańskich	309
Bibliografia	315